

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ
КАФЕДРА ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ГІГІЄНИ

«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету ТВПІТСБ

« 26 » 06 Михайло ГИЛЬ
2025 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

« 30 » 06 Дмитро БАБЕНКО
2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГІГІЄНА ТВАРИН

освітньо-професійна програма

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня 2, 3-го року

денної форми здобуття вищої освіти

на 2025/2026 навчальний рік

Освітній ступінь – Бакалавр

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність – 204 Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

Мова викладання – українська

Миколаїв
2025

Бісміт

Робоча програма відповідає меті та особливостям освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», затвердженої Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 12.03.2024 р. (протокол №8).

Розробник програми:

канд. с.-г. наук, доцентка Бондар А.О., Миколаївський національний аграрний університет

Програма розглянута на засіданні кафедри ветеринарної медицини та гігієни МНАУ, протокол № 13 від 20 червня 2025 року.

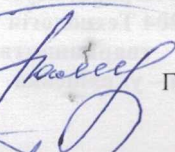
Завідувач кафедри,
канд. вет. наук, доцент

Артем ІОВЕНКО

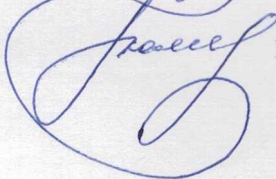
Схвалено науково-методичною комісією факультету ТВППТСБ МНАУ, протокол № 10 від 24 червня 2025 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. с.-г. наук, доцентка

Галина КАЛИНИЧЕНКО

Гарант освітньої програми

Галина КАЛИНИЧЕНКО

1. Анотація

Важливою складовою частиною в системі отримання знань спеціалістів є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних до комплексного виконання проєктно-технологічних розрахунків та здійснення виробничо-технологічних робіт, що пов'язані з використанням біологічних агентів та продуктів їх життєдіяльності.

Перспектива розвитку тваринництва в Україні пов'язана з його подальшою спеціалізацією та інтенсифікацією. Вивчення дисципліни гігієни тварин дозволяє: засвоїти фактори навколишнього середовища і закономірності їх впливу на організм тварин, розробити зоогігієнічні і ветеринарно-санітарні нормативи, рекомендації, спрямовані на підтримання опірності організму проти дії несприятливих факторів навколишнього середовища, підібрати засоби санітарної техніки для створення систем, які забезпечують добробутні умови утримання тварин.

Annotation

An important part of the training system is the training of highly qualified specialists capable of comprehensive design and technological calculations and production and technological work related to the use of biological agents and their products.

The prospects for the development of animal husbandry in Ukraine are associated with its further specialization and intensification. Studying the discipline of animal hygiene and veterinary medicine allows: to learn environmental factors and the patterns of their influence on the animal body, to develop zoohygienic and veterinary-sanitary standards, recommendations aimed at maintaining the body's resistance to adverse environmental factors, to select sanitary equipment to create systems that ensure welfare conditions for animals.

2. Опис навчальної дисципліни

Гігієна тварин

Галузь знань **20 – Аграрні науки та продовольство**

Спеціальність **204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва**

Освітній ступінь **Бакалавр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Обов'язкова**

Семестри **IV**

Кількість кредитів ECTS **4,0**

Кількість модулів **2**

Загальна кількість годин **120**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **20/0,7 кредитів ECTS**

Лабораторні заняття **40/1,3 кредитів ECTS**

Практичні заняття **20/0,7 кредитів ECTS**

Самостійна робота **40/1,3 кредитів ECTS**

Форма підсумкова контрольного заходу **залік**

2.1. Опис навчальної дисципліни

Гігієна тварин

Галузь знань **20 – Аграрні науки та продовольство**

Спеціальність **204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва**

Освітній ступінь **Бакалавр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Обов'язкова**

Семестри **V**

Кількість кредитів ECTS **4,5**

Кількість модулів **2**

Загальна кількість годин **120**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **16/0,5 кредитів ECTS**

Лабораторні заняття **30/1,0 кредитів ECTS**

Практичні заняття **16/0,5 кредитів ECTS**

Самостійна робота **58/2,5 кредитів ECTS**

Форма підсумкова контрольного заходу **іспит**

2.2. Опис навчальної дисципліни

Гігієна тварин

Галузь знань **20 – Аграрні науки та продовольство**

Спеціальність **204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва**

Освітній ступінь **Бакалавр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Обов'язкова**

Семестри **IV, V**

Кількість кредитів ECTS **8,0**

Кількість модулів **4**

Загальна кількість годин **240**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **36/1,2 кредитів ECTS**

Лабораторні заняття **70/2,3 кредитів ECTS**

Практичні заняття **36/1,2 кредитів ECTS**

Самостійна робота **98/3,3 кредитів ECTS**

Форма підсумкова контрольного заходу **залік, іспит**

3. Мета, завдання, предмет навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: збереження здоров'я і досягнення високої продуктивності сільськогосподарських тварин.

Завдання навчальної дисципліни: науково-практичне обґрунтування оптимальних і гранично допустимих параметрів навколишнього середовища, розробка проектних завдань, які забезпечують життєздатність тварин, забезпечення охорони природного середовища і його оздоровлення за рахунок впровадження

зоогігієнічних норм і ветеринарно-санітарних правил у практику тваринництва з використанням прийнятих у гігієні тварин методів контролю, тобто реальності створення оптимальних умов утримання для тварин.

Предмет навчальної дисципліни: сукупність методів єдності організму, норми і патології як лабільних форм адаптивних реакцій організму у взаємозв'язку організму і середовища в умовах онто-, філогенезу, цілісної реакції організму на рівні впливу комплексу чинників навколишнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен здобути компетентності

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

ФК5. Здатність застосовувати доцільні системи та способи утримання сільськогосподарських тварин і контролювати та оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень.

ФК13. Здатність використовувати спеціальні знання для проведення санітарно-гігієнічних і профілактичних заходів на фермах та інших об'єктах із виробництва і переробки продукції тваринництва.

Програмні результати навчання

ПР1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПР2. Навчати співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПР7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПР11. Забезпечувати оптимальні умови утримання сільськогосподарських тварин і мікроклімат технологічних приміщень.

ПР13. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва молока та яловичини.

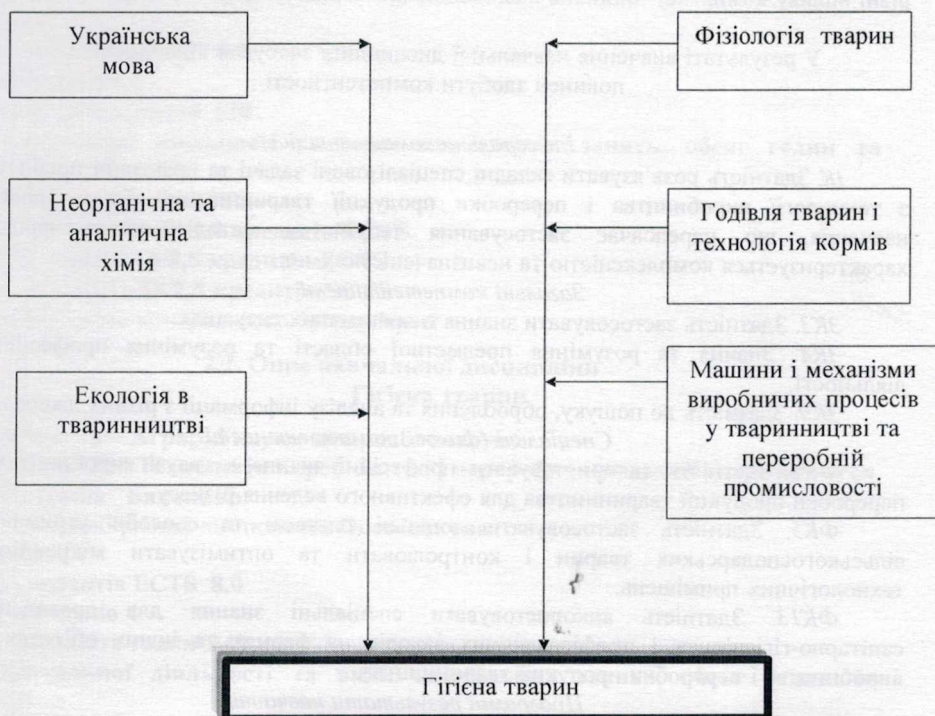
ПР14. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій виробництва свинини.

ПР15. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль

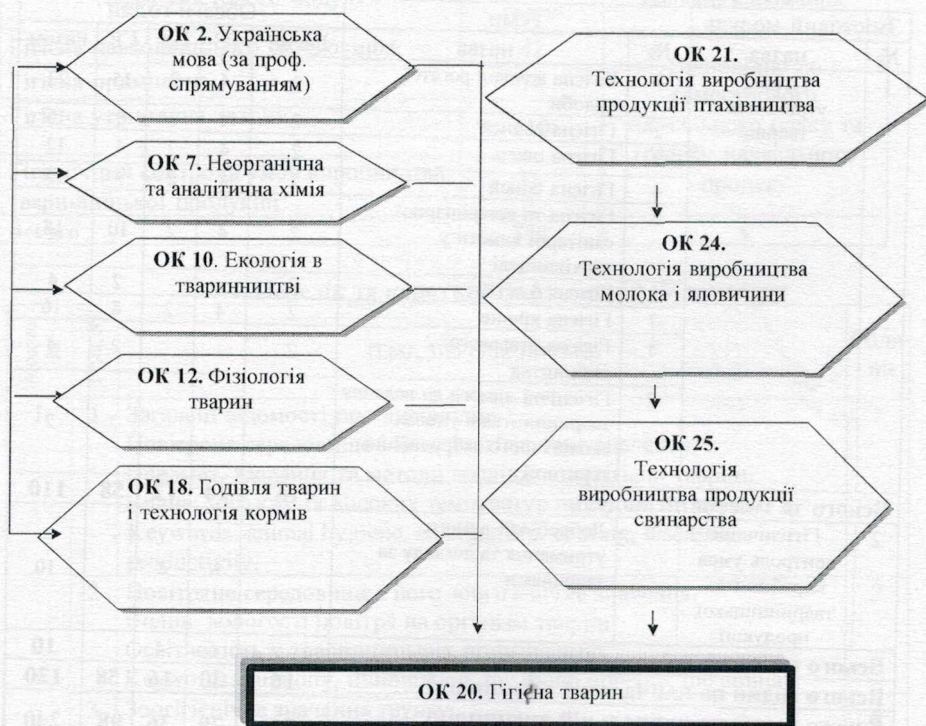
виробництва продукції птахівництва.

ПР16. Впроваджувати і використовувати на практиці науково обґрунтовані технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

4. Передумови для вивчення дисципліни

5. Місце дисципліни у структурі навчальних дисциплін

6. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни IV семестру

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин				
№	назва	№	назва	Лекції	ЛЗ	ПЗ	СР	Разом
1	Гігієна навколишнього середовища	1	Гігієна повітря	4	8	4		16
		2	Гігієна ґрунту	2	4	2	2	10
		3	Гігієна води та напування	2	4	2		8
		4	Гігієна кормів	2	4	2		8
Всього за змістовий модуль				10	20	10	2	42
2	Гігієна приміщень	1	Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень	10	20	10	38	78
Всього годин за змістовий модуль				10	20	10	38	78
Всього годин по навчальній дисципліні				20	40	20	40	120

6.1. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни V семестру

Змістовий модуль			Теми		Обсяги годин				
№	назва	№	назва	Лекції	ЛЗ	ПЗ	СР	Разом	
1	Гігієна утримання тварин	1	Гігієна великої рогатої худоби	2	4	2	15	23	
		2	Гігієна свиней	2	4	2	8	16	
		3	Гігієна овець	2	4	2	4	12	
		4	Гігієна коней	2	4	2	7	15	
		5	Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у птахівництві	2	4	2	10	18	
		6	Гігієна бджіл	2			2	4	
		7	Гігієна кролів	2	4	2	8	16	
		8	Гігієна ставового рибництва	2			2	4	
		9	Гігієнічні вимоги до ведення тваринництва в умовах екологічного забруднення території				2	2	
Всього за змістовий модуль				16	24	12	58	110	
2	Гігієнічний контроль умов виробництва тваринницької продукції	1	Добробутні вимоги утримання та догляду за тваринами		6	4		10	
Всього годин за змістовий модуль					6	4		10	
Всього годин по навчальній дисципліні				16	30	16	58	120	
Всього годин по навчальній дисципліні IV, V семестри				36	70	36	98	240	

7. Зміст навчальної дисципліни

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів IV семестру

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
Гігієна навколишнього середовища	42	1,4	35
Гігієна приміщень	78	2,6	65
Всього	120	4,0	100,0

7.2. Загальний розподіл годин і кредитів V семестру

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
Гігієна утримання тварин	110	3,7	91
Гігієнічний контроль умов виробництва тваринницької продукції	10	0,3	9
Всього	120	4,0	100,0

7.3. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання
Гігієна навколишнього середовища	42	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
Гігієна приміщень	78	
Гігієна утримання тварин	110	
Гігієнічний контроль умов виробництва тваринницької продукції	10	
Всього	240	x

7.4. Перелік та короткий зміст лекцій IV семестру

Модуль №	Тема, №	ТЕМА, ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ	Години
I	1	Загальні відомості про дисципліну. Повітряне середовище і його зоогігієнічне значення. Предмет, завдання та методи дослідження гігієни тварин. Вплив низьких та високих температур на організм тварин. Keywords: animal hygiene, an organism, cooling, diseases, productivity.	2
	2	Повітряне середовище і його зоогігієнічне значення. Вплив вологості повітря на організм тварин. Освітленість у тваринницьких приміщеннях. Keywords: humidity, illumination, the room, appetite, the animals	2
	3	Зоогігієнічне значення ґрунту. Властивості ґрунту. Санітарна охорона ґрунту від забруднення. Keywords: the soil, hygroscopicity, biology, microorganisms, security.	2
	4	Санітарно-гігієнічні вимоги до води. Роль і значення води у тваринництві. Властивості води. Методи очищення води. Keywords: water, watering, transparency, rigidity, cleaning.	2
	5	Гігієнічні вимоги до кормів і годівлі тварин. Профілактика захворювань тварин, спричинених отруйними рослинами. Профілактика захворювань тварин, спричинених кормами із вмістом токсичних речовин. Keywords: stern, diet, poisoning, toxicity, quality.	2
II	6	Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Вибір ділянок під будівництво тваринницьких об'єктів. Keywords: sanitation, plot, zones, design, building.	2

7	Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Генеральний план тваринницьких підприємств. Keywords: master plan, veterinary objects, plantings, resistance, windbreaks.	2
8	Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Системи вентиляції. Keywords: ventilation, heating, systems, heat balance, litter.	2
9	Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Системи каналізації. Keywords: manure, manure removal, slotted floors, window, degree of illumination.	2
10	Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Дезинфекція, дезинсекція, дератизація. Keywords: disinfection, solutions, dezifekanta, facilities, exposition, disinsection, insects, deratization, rodents, wrestling.	2
Всього		20

7.5. Перелік та короткий зміст лекцій V семестру

Модуль №	Тема, №	ТЕМА, ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ	Годи-ни
I	1	Гігієна великої рогатої худоби. Системи і способи утримання великої рогатої худоби. Key words: system, ways, cattle, loose, tethered.	2
	2	Гігієна свиней. Системи і способи утримання свиней. Key words: pigs, pigsty, sows, machine, boars.	2
	3	Гігієна овець. Системи і способи утримання овець. Key words: sheeps, feeding, care, a haircut, milking.	2
	4	Гігієна коней. Системи і способи утримання коней. Key words: horses, herd, stable, feeding, care.	2
	5	Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у птахівництві. Системи і способи утримання птиці та їх гігієнічна оцінка. Санітарно-гігієнічні вимоги до інкубаційних яєць і режиму інкубації. Key words: bird, landing, incubation, mode, chickens.	2
	6	Гігієна хутрових звірів. Системи утримання кролів та їх гігієнічна оцінка. Key words: rabbits, fur animals, cells, feeding, shed.	2

7	Гігієна бджіл. Значення продукції галузі бджільництва. Гігієнічні вимоги до ділянки для розміщення пасіки. Key words: bzholy, family, honey, apiary, hive.	2
8	Гігієна ставового рибництва. Системи рибницьких господарств. Key words: fish farming, ponds, amelioration, feeding, water.	2
Всього		16
Всього годин по навчальній дисципліні IV, V семестри		36

7.6. Перелік та план лабораторних занять IV семестру

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Гігієна навколишнього середовища	20	x
1. Повітряне середовище і його зоогігієнічне значення. Визначення температури повітря в тваринницьких приміщеннях. Прилад: термограф.	2	Захист лабораторної роботи
2. Повітряне середовище і його зоогігієнічне значення. Визначення температури повітря у тваринницьких приміщеннях. Прилад: мінімальний термометр.	2	Захист лабораторної роботи
3. Повітряне середовище і його зоогігієнічне значення. Визначення вологості повітря у тваринницьких приміщеннях. Прилад: аспіраційний психрометр.	2	Захист лабораторної роботи
4. Повітряне середовище і його зоогігієнічне значення. Визначення освітленості у тваринницьких приміщеннях. Прилад: люксметр.	2	Реферат
5. Гігієна ґрунту. Відбір проб ґрунту для аналізу. Мікроорганізми ґрунту та їх епізоотологічна роль.	2	Захист лабораторної роботи
6. Гігієна ґрунту. Визначення механічного складу ґрунту. Самоочищення ґрунту.	2	Захист лабораторної роботи

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
7. Санітарно-гігієнічні вимоги до води. Відбір проб води для аналізу. Визначення кольору води. Методи знезараження води.	2	Захист лабораторної роботи
8. Санітарно-гігієнічні вимоги до води. Визначення прозорості, смаку води. Методи поліпшення якості води.	2	Захист лабораторної роботи
9. Санітарно-гігієнічні вимоги до кормів і годівлі тварин. Визначення вологості сіна. Ботанічний склад сіна.	2	Захист лабораторної роботи
10. Санітарно-гігієнічні вимоги до кормів і годівлі тварин. Профілактика захворювань тварин, пов'язаних із неповноцінністю кормів.	2	Захист лабораторної роботи
Змістовий модуль 2. Гігієна приміщень	20	x
1. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Ветеринарно-санітарна техніка. Ветеринарно-санітарні об'єкти на тваринницьких підприємствах, вимоги до їх розміщення, будівництва та експлуатації.	2	Захист лабораторної роботи
2. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Системи вентиляції за М.М. Комаровим Режим експлуатації вентиляційного обладнання та догляд за ним.	2	Захист лабораторної роботи
3. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Характеристика гідравлічної самопливної системи каналізації. Біотермічне знезараження гною.	2	Захист лабораторної роботи
4. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Дезинфекція.	2	Захист лабораторної роботи
5. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Дезинсекція.	2	Захист лабораторної роботи

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
6. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Дератизація.	2	Захист лабораторної роботи
7. Гігієна утримання тварин у літній пасовищний період. Зоогігієнічні вимоги до пасовищ. Підготовка тварин до табірного утримання.	2	Реферат
8. Гігієна утримання тварин у літній пасовищний період. Зоогігієнічні вимоги до пасовищ для великої рогатої худоби. Літньопасовищне утримання великої рогатої худоби .	2	Захист лабораторної роботи
9. Гігієна утримання тварин у літній пасовищний період. Зоогігієнічні вимоги до обладнання таборів. Літньотабірне утримання свиней.	2	Захист лабораторної роботи
10. Гігієна утримання тварин у літній пасовищний період. Санітарно-гігієнічні вимоги до пасовищ для свиней.	2	Захист лабораторної роботи
Разом годин по дисципліні	40	x

7.7. Перелік та план лабораторних занять V семестру

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Гігієна утримання тварин	24	x
1. Гігієна великої рогатої худоби. Гігієна доїння корів.	2	Захист лабораторної роботи
2. Гігієна великої рогатої худоби. Утримання дійних корів.	2	Захист лабораторної роботи
3. Гігієна свиней. Дія аміаку на організм тварин. Визначення вмісту аміаку у повітрі свинарника-маточника. Прилад: універсальний газоаналізатор.	2	Захист лабораторної роботи

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
4. Гігієна свиней. Свинарники-маточники і гігієна підсисних свиноматок.	2	Реферат
5. Гігієна овець. Генеральний план вівчарської ферми.	2	Захист лабораторної роботи
6. Гігієна овець. Генеральний план вівчарської ферми.	2	Захист лабораторної роботи
7. Гігієна коней. Гігієна жеребців-плідників. Годівля і напування коней.	2	Захист лабораторної роботи
8. Гігієна коней. Гігієна жеребних кобил. Вирощування лошат. Утримання дійних кобил та гігієна доїння.	2	Захист лабораторної роботи
9. Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у птахівництві. Санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень. Роль зелених насаджень у ветеринарно-санітарному захисті птахівничих підприємств.	2	Захист лабораторної роботи
10. Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у птахівництві. Параметри мікроклімату. Вентиляція та освітлення пташників.	2	Захист лабораторної роботи
11. Гігієна кролів. Вплив руху повітря на організм тварин. Визначення швидкості руху повітря у закритих приміщеннях для утримання кролів. Прилад: крильчатий анемометр.	2	Захист лабораторної роботи
12. Гігієна кролів. Вологість повітря у тваринницьких приміщеннях. Визначення гігрометричних показників вологості за психрометром Августа у закритих приміщеннях для утримання кролів.	2	Захист лабораторної роботи
Змістовий модуль 2. Гігієнічний контроль умов виробництва тваринницької продукції	6	x

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
13. Гігієна утримання тварин у літній пасовищний період. Літньопасовищне утримання великої рогатої худоби. Санітарно-гігієнічні вимоги до пасовищ для свиней.	2	Презентація (Санітарно-гігієнічні вимоги утримання тварин у літній пасовищний період)
14. Гігієна догляду за тваринами. Догляд за кінцівками, копитами і рогами тварин.	2	Захист лабораторної роботи
15. Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги при транспортуванні тварин. Правила транспортування тварин.	2	Захист лабораторної роботи
Разом по дисципліні	30	x
Всього годин по навчальній дисципліні IV, V семестри	70	x

7.8. Перелік та план практичних занять IV семестру

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Гігієна навколишнього середовища	10	x
1. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Зональні особливості території України Санітарно-гігієнічні заходи профілактики стійлових інфекцій тварин.	2	Захист практичної роботи
2. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Способи будівництва тваринницьких приміщень і споруд. Нормативно-рекомендаційні документи. Проектно-кошторисна документація.	2	Захист практичної роботи
3. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Види проектів. Стадії проектування, робочі креслення.	2	Захист практичної роботи

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
4. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Гігієнічні вимоги до будівельних матеріалів. Санітарно-гігієнічна оцінка окремих частин будівель (основа, фундамент, цоколь, стіни).	2	Захист практичної роботи
5. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Санітарно-гігієнічна оцінка окремих частин будівель (стеля, підлога, ворота, двері й тамбури).	2	Захист практичної роботи
Змістовий модуль 2. Гігієна приміщень	10	x
1. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Методика розрахунку об'єму вентиляції за вуглекислим газом.	2	Захист практичної роботи
2. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Методика розрахунку об'єму вентиляції за вуглекислим газом.	2	Захист практичної роботи
3. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Методика розрахунку об'єму вентиляції за вологістю.	2	Захист практичної роботи
4. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Методика розрахунку об'єму вентиляції за вологістю.	2	Захист практичної роботи
5. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень. Добробутні умови утримання тварин.	2	Захист практичної роботи
Разом по дисципліні	20	x

7.9. Перелік та план практичних занять V семестру

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Гігієна утримання тварин	12	x
1. Гігієна великої рогатої худоби. Гігієна утримання телят.	2	Захист практичної роботи
2. Гігієна свиней. Санітарний режим свинопідприємств та профілактика захворювань свиней.	2	Захист практичної роботи
3. Гігієна овець. Гігієна стриження та купання овець.	2	Захист практичної роботи
4. Гігієна коней. Приміщення для коней та їх обладнання.	2	Захист практичної роботи
5. Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у птахівництві. Санація птахівничих приміщень і території.	2	Захист практичної роботи
6. Гігієна хутрових звірів. Гігієнічні вимоги до кролеферми. Гігієна годівлі кролів.	2	Захист практичної роботи
Змістовий модуль 2. Гігієнічний контроль умов виробництва тваринницької продукції	4	x
1. Гігієна утримання тварин у літній пасовищний період. Санітарно-гігієнічні заходи у період табірного утримання великої рогатої худоби.	2	Захист практичної роботи
2. Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги при транспортуванні тварин. Гігієна транспортування тварин залізницею, автотранспортом.	2	Захист практичної роботи
Разом по дисципліні	16	x
Всього годин по навчальній дисципліні IV, V семестри	36	x

7.10. Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання IV семестру

<i>Назва змістового модуля/тема</i>	<i>Обсяг годин</i>	<i>Завдання</i>
Змістовий модуль 1. Гігієна навколишнього середовища	2	х
1. Самоочищення ґрунту	2	Реферат
Змістовий модуль 2. Гігієна приміщень	38	
1. Ветеринарно-санітарна техніка на тваринницьких об'єктах	8	Реферат
2. Санітарно-технічне обладнання у тваринницьких приміщеннях	8	Презентаційний матеріал
3. Гігієнічні вимоги до будівельних матеріалів	8	Реферат
4. Санітарно-гігієнічні заходи профілактики стійлових інфекцій тварин	8	Реферат
5. Вибір ділянок під будівництво тваринницьких об'єктів	6	Реферат
Разом по дисципліні	40	х

7.11. Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання V семестру

<i>Назва змістового модуля/тема</i>	<i>Обсяг годин</i>	<i>Завдання</i>
Змістовий модуль 1. Гігієна утримання тварин	58	х
1. Гігієна великої рогатої худоби	15	Презентація
2. Гігієна свиней	8	Презентація
3. Гігієна овець	4	Презентація
4. Гігієна коней	7	Реферат
5. Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у птахівництві	10	Реферат
6. Гігієна бджіл	2	Презентація
7. Гігієна кролів	8	Реферат
8. Гігієна ставового рибництва	2	Реферат
9. Гігієнічні вимоги до ведення тваринництва в умовах екологічного забруднення території	2	Реферат
Разом по дисципліні	58	х
Всього годин по навчальній дисципліні IV, V семестри	98	х

7.12. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти IV семестру

Питання для поточного контролю знань

Змістовий модуль 1

1. Дайте визначення гігієні тварин як науки
2. Що розуміють під ветеринарною санітарією?
3. Наведіть дані про газовий склад атмосферного, видихуваного і повітря тваринницьких приміщень
4. Перерахуйте основні токсичні гази повітря тваринницьких приміщень і дайте їм санітарну оцінку
5. Дайте класифікацію пилу і вкажіть його значення для організму тварин
6. Охарактеризуйте кількість і видовий склад повітря тваринницьких приміщень
7. Дайте визначення мікробіозу і його впливу на організм тварин
8. Наведіть нормативні величини барометричного тиску і охарактеризуйте механізм впливу його різких перепадів на організм
9. Охарактеризуйте промені природної сонячної радіації і дайте оцінку їх гігієнічного значення
10. Водні властивості ґрунту та методи їх регулювання
11. Мікроорганізми ґрунту та їх епізоотологічна роль
12. Процеси самоочищення ґрунту і їх санітарне значення
13. Біогеохімічні провінції та ензоотії, що виникають при дефіциті в ґрунті макро- і мікроелементів
14. Заходи щодо санітарної охорони ґрунтів. Вимоги до влаштування біотермічних ям
15. Які вимоги ставляться до питної води у тваринництві?
16. Дайте порівняльну санітарно-гігієнічну оцінку природних джерел водопостачання
17. Як здійснюються санітарна охорона водних джерел і контроль за якістю води?
18. Що таке повноцінна і дієтична годівля
19. Профілактичні заходи при порушенні білково-вуглеводного, жирового, мінерального і вітамінного обмінів речовин
20. Профілактика отруєння тварин кухонною сіллю
21. Профілактичні заходи при згодовуванні кормів
22. Профілактика кормового травматизму
23. Назвіть методи боротьби із шкідниками у тваринницьких приміщень
24. Способи утилізації та знешкодження трупів
25. Обладнання гноєсховищ, їх типи і призначення

Змістовий модуль 2

1. Гігієнічний контроль при проектуванні, будівництві та експлуатації тваринницьких об'єктів
2. Назвіть способи будівництва приміщень для тварин, перерахуйте нормативно-рекомендаційні документи, які використовуються при проектуванні

3. Проектно-кошторисна документація і завдання на проектування
4. Основні гігієнічні та санітарні вимоги при виборі ділянки під забудову тваринницьких об'єктів
5. Поняття проекту, види проектів. Генплан
6. Назвіть функціональні зони ферми, дайте характеристику їх значення
7. Назвіть теплові та водні властивості будівельних матеріалів і дайте їм гігієнічну оцінку
8. Які зоогігієнічні вимоги ставляться до огорожувальних конструкцій приміщень для тварин?
9. Які зоогігієнічні вимоги ставляться до обладнання каналізації та освітлення у приміщеннях для тварин?
10. Що таке вентиляція, її значення? Системи вентиляції
11. Назвіть методи розрахунку об'єму вентиляції у приміщеннях для тварин
12. Поняття теплового балансу тваринницького приміщення

Перелік питань для підсумкового контролю знань

1. Основні поняття гігієни тварин та її завдання
2. Методи досліджень, які застосовують у гігієні тварин
3. Будова атмосфери та її значення для тварин
4. Клімат і макроклімат
5. Газовий склад повітря у тваринницьких приміщеннях
6. Механічні домішки повітря у тваринницьких будівлях
7. Аероіонізація тваринницьких приміщень
8. Мікроорганізми повітря у тваринницьких приміщеннях
9. Атмосферний тиск у тваринницьких приміщеннях
10. Виробничі шуми у тваринницьких будівлях
11. Вплив сонячної радіації на організм тварин
12. Освітленість у тваринницьких приміщеннях
13. Температура повітря у тваринницьких будівлях
14. Вологість повітря у тваринницьких приміщеннях
15. Рух повітря у тваринницьких приміщеннях
16. Теплообмін між організмом і зовнішнім середовищем
17. Нормативи температурного режиму у тваринницьких будівлях
18. Визначення температури повітря у тваринницьких приміщеннях
19. Визначення атмосферного тиску у тваринницьких приміщеннях
20. Нормативи відносної вологості повітря у тваринницьких будівлях
21. Визначення вологості повітря у тваринницьких приміщеннях
22. Прилади для визначення швидкості руху повітря у тваринницьких приміщеннях і правила роботи з ними
23. Визначення інтенсивності виробничого шуму у тваринницьких приміщеннях
24. Норми природного освітлення у тваринницьких будівлях
25. Визначення природної освітленості у тваринницьких приміщеннях
26. Норми штучної освітленості у тваринницьких будівлях
27. Визначення штучної освітленості у тваринницьких приміщеннях
28. Визначення вмісту пилу у повітрі тваринницьких будівель

29. Визначення вмісту мікроорганізмів у повітрі тваринницьких приміщень
30. Заходи щодо запобігання забрудненню повітря мікроорганізмами тваринницьких будівель
31. Визначення вмісту шкідливих газів у повітрі тваринницьких приміщень
32. Методика бальної оцінки параметрів мікроклімату в тваринницьких приміщеннях
33. Гігієнічне значення ґрунту
34. Фізичні властивості ґрунту
35. Мікроорганізми ґрунту та їх епізоотологічна роль
36. Самоочищення ґрунту
37. Хімічний склад ґрунту
38. Заходи щодо санітарної охорони ґрунту
39. Санітарно-топографічне обстеження ґрунту
40. Визначення механічного складу ґрунту
41. Визначення капілярності ґрунту
42. Визначення пористості ґрунту
43. Визначення водопроникності ґрунту
44. Правила відбору ґрунту для аналізу
45. Біогеохімічні ензоотії, що виникають при дефіциті в ґрунті макро- і мікроелементів
46. Санітарні вимоги до обладнання місць зберігання гною та влаштування біотермічних ям
47. Роль і значення води у тваринництві. Санітарно-гігієнічні вимоги до питної води
48. Фізичні та хімічні властивості природної води
49. Біологічні властивості природної води
50. Природні джерела водопостачання та зони санітарної охорони водних джерел від забруднення
51. Самоочищення води та санітарна охорона водних джерел
52. Методи поліпшення якості, очищення і знезараження води
53. Нормативні вимоги до якості води. Системи водопостачання на тваринницькі підприємства
54. Гігієнічні вимоги до водопійного інвентарю та нормативи потреби води для сільськогосподарських тварин
55. Гігієнічне значення нормованої та повноцінної годівлі тварин
56. Профілактика захворювань тварин, пов'язаних із неповноцінністю кормів
57. Профілактика захворювань тварин, спричинених фізичним станом кормів і наявністю в них механічних домішок
58. Профілактика захворювань тварин, спричинених кормами із вмістом пестицидів, радіаційних речовин
59. Профілактика захворювань тварин, спричинених кормами із вмістом токсичних речовин
60. Профілактика захворювань тварин, спричинених отруйними рослинами
61. Профілактика захворювань тварин, викликаних використанням кормів, уражених грибами

62. Профілактика захворювань тварин, викликаних використанням кормів, уражених бактеріями
63. Профілактика захворювань тварин, викликаних використанням кормів, уражених шкідниками
64. Санітарно-гігієнічний контроль за заготівлею, зберіганням кормів
65. Правила відбору середньої проби грубого корму для дослідження
66. Санітарно-гігієнічна оцінка сіна
67. Визначення ботанічного складу сіна
68. Правила відбору середньої проби соковитих кормів для дослідження
69. Санітарно-гігієнічна оцінка соковитих кормів
70. Визначення соланіну в картоплі
71. Визначення нітратів у буряках
72. Правила відбору середньої проби зернових кормів
73. Правила відбору середньої проби борошнистих кормів
74. Санітарно-гігієнічна оцінка зернових кормів
75. Санітарно-гігієнічна оцінка борошнистих кормів
76. Визначення вмісту кухонної солі в комбікормах
77. Визначення кислотності зернових кормів
78. Кормовий травматизм і кормове отруєння
79. Гігієнічне значення дієтичної годівлі тварин
80. Профілактичні заходи при згодовуванні рослин тваринам, які містять фотодинамічні субстанції
81. Профілактика отруєння тварин картоплею, буряками, гичкою буряків
82. Зональні особливості території України. Санітарно-гігієнічні заходи профілактики стійлових інфекцій тварин
83. Способи будівництва тваринницьких приміщень і споруд. Нормативно-рекомендаційні документи будівельного проектування
84. Проектно-кошторисна документація
85. Завдання на проектування
86. Види проектів та генеральний план
87. Зонування території тваринницьких підприємств
88. Вибір ділянки під будівництво тваринницьких об'єктів
89. Гігієнічні вимоги до будівельних матеріалів
90. Санітарно-гігієнічна оцінка окремих частин будівель

7.13. Питання для поточного та підсумкового контролю знань

здобувачів вищої освіти V семестру

Питання для поточного контролю знань

Змістовий модуль 1

1. Які основні системи утримання великої рогатої худоби ви знаєте?
2. Основні зоогігієнічні та ветеринарно-санітарні вимоги профілактики захворювань худоби на спеціалізованих фермах
3. Дайте зоогігієнічну і ветеринарно-санітарну оцінку основних систем (включно з потоково-цеховою) утримання корів
4. Основні гігієнічні вимоги до утримання сухостійних корів

5. Гігієнічні вимоги і ветеринарно-санітарні правила утримання корів після отелення (у процесі осіменіння та роздою)
6. Гігієна дійної корови і ветеринарно-санітарні вимоги при одержанні молока високої санітарної якості
7. Основні ветеринарно-санітарні та зоогігієнічні вимоги при вирощуванні телят.
8. Дайте зоогігієнічну оцінку безприв'язній системі утримання корів і вирощування молодняку
9. Охарактеризуйте зоогігієнічні вимоги до утримання і використання бугаїв-плідників
10. Системи і способи утримання свиней та їх санітарно-гігієнічна оцінка
11. Гігієнічні вимоги до приміщень для утримання різних виробничо-вікових груп свиней
12. Особливості вирощування кнурів-плідників на елеверах.
13. Свиноярники для опоросу і гігієна підсисних свиноматок із поросятами. Особливості будови станків.
14. У чому полягають особливості забезпечення мікроклімату для поросят-сисунів і гігієна їх вирощування?
15. Особливості вирощування ремонтного молодняку і відлучених поросят. Гігієнічні вимоги до догляду та дотримання їх
16. Дайте характеристику систем і способів утримання овець
17. Які вимоги ставляться до ділянки під вівчарські ферми?
18. Які гігієнічні вимоги ставляться до годівлі та утримання вовнових овець?
19. Гігієнічні вимоги до утримання баранів-плідників
20. Гігієнічні вимоги до окотів і вирощування ягнят
21. Способи стрижіння овець та їх гігієнічна характеристика
22. Особливості купання та доїння овець
23. Охарактеризуйте системи утримання коней
24. Особливості гігієни утримання, годівлі та напування коней у стайнях
25. Особливості гігієни утримання жеребців-плідників
26. Гігієнічні вимоги при утриманні жеребних кобил
27. Гігієнічні вимоги до вирощування лошат
28. Гігієнічні вимоги до утримання та використання робочих коней
29. Гігієна доїння кобил
30. Гігієнічні вимоги до збруї
31. Перерахуйте внутрішнє обладнання пташників відповідно до ветеринарно-гігієнічних вимог
32. Які ветеринарно-гігієнічні вимоги ставляться до інкубаційних яєць і режиму інкубації?
33. Назвіть основні вимоги до мікроклімату приміщень при вирощуванні різних вікових і виробничих груп птиці та способи його оптимального забезпечення і регулювання
34. У якому разі і якими засобами створюється регульований (локальний) мікроклімат?
35. Охарактеризуйте особливості утримання різних видів птиці.

36. Які санітарно-гігієнічні заходи необхідно здійснювати на птахофермах і птахофабриках із метою профілактики заносу поширення інфекційних та інвазійних хвороб серед поголів'я птиці?
37. Як здійснюється технологічний процес за принципом «все зайнято – все пусто» його санітарно-гігієнічне значення
38. Які найпоширеніші системи утримання кролів? Їх коротка гігієнічна характеристика
39. Переваги шедового утримання кролів перед зовнішньоклітковим
40. Які мікрокліматичні умови слід створювати при вирощуванні кролів у закритих приміщеннях?
41. Вимоги до кліткового обладнання при утриманні кролів у приміщеннях
42. Вимоги до кліток при вирощуванні хутрових звірів
43. Гігієнічні особливості вирощування нутрій
44. Яким гігієнічним вимогам повинні відповідати корми при вирощуванні кролів і хутрових звірів?
45. Які гігієнічні вимоги ставляться до розміщення пасіки і вуликів?
46. Назвіть системи утримання бджіл і санітарно-гігієнічні вимоги до них
47. З'ясуйте особливості зимівників та утримання бджіл у них
48. За якими параметрами повинен здійснюватися гігієнічний контроль за умовами утримання бджіл протягом року
49. Назвіть системи розведення риби
50. Санітарно-гігієнічні вимоги до води
51. Чим зумовлюється забруднення навколишнього середовища тваринницькими підприємствами?
52. Як впливають розмір і спеціалізація тваринницьких підприємств на екологічний стан довкілля?
53. Які ви знаєте джерела радіоактивного забруднення навколишнього середовища і за рахунок яких джерел створюється природний і штучний радіаційний фон?
54. Як відбувається міграція радіонуклідів у системі «грунт – рослина»?
55. Як надходять радіонукліди в організм сільськогосподарських тварин і переходять у тваринницьку продукцію?
56. Які гігієнічні особливості догляду та утримання сільськогосподарських тварин в умовах радіаційного забруднення?
57. Які допустимі рівні забруднення сільськогосподарської продукції радіостронцієм і радіоцезієм?

Змістовий модуль 2

1. Зоогігієнічні вимоги до пасовищ
2. Санітарно-гігієнічні вимоги підготовки тварин до табірного утримання
3. Зоогігієнічні вимоги до обладнання таборів
4. Гігієнічна оцінка літньотабірного утримання свиней
5. Гігієнічні вимоги до літньопасовищного утримання великої рогатої худоби
6. Догляд за кінцівками тварин

7. Загальні вимоги до підготовки тварин для транспортування
8. Гігієна транспортування тварин залізницею
9. Гігієна перевезення тварин автотранспортом
10. Гігієна перевезення тварин водним транспортом
11. Гігієнічні умови перевезення тварин повітряним транспортом та гігієна перегону тварин

Перелік питань для підсумкового контролю знань

1. Системи каналізації у тваринницьких приміщеннях
2. Дезинфекція у тваринницьких приміщеннях
3. Дезинсекція у тваринницьких приміщеннях
4. Дератизація у тваринницьких приміщеннях
5. Ветеринарно-санітарні об'єкти на тваринницьких підприємствах, вимоги до їх розміщення, будівництва та експлуатації
6. Характеристика ветеринарно-санітарної техніки на тваринницьких підприємствах
7. Гігієнічна оцінка систем утримання великої рогатої худоби
8. Зоогігієнічні вимоги до прив'язного утримання худоби
9. Зоогігієнічні вимоги до безприв'язного утримання худоби
10. Зоогігієнічні вимоги до потоково-цехової технології утримання великої рогатої худоби
11. Гігієна вирощування телят у профілакторний період
12. Гігієнічні вимоги до утримання дійних корів
13. Зоогігієнічні вимоги до приміщень для утримання бугаїв-плідників
14. Гігієнічні вимоги вирощування ремонтного молодняка великої рогатої худоби
15. Гігієнічні вимоги до утримання нетелей
16. Гігієна виробництва яловичини
17. Особливості гігієни утримання великої рогатої худоби в екстремальних умовах
18. Параметри мікроклімату для великої рогатої худоби
19. Гігієнічна оцінка систем утримання свиней
20. Гігієна клітково-батарейного утримання свиней
21. Гігієна утримання кнурів
22. Гігієна утримання холостих свиноматок
23. Гігієна утримання порослих свиноматок
24. Гігієна утримання підсисних свиноматок
25. Гігієна вирощування ремонтного молодняка свиней
26. Гігієна вирощування відлучених поросят
27. Гігієна відгодівлі свиней
28. Санітарний режим свинарських підприємств
29. Параметри мікроклімату для свиней
30. Гігієнічна оцінка систем утримання овець
31. Гігієнічні вимоги до приміщень для овець
32. Гігієна годівлі овець
33. Гігієна утримання баранів-плідників
34. Гігієнічні вимоги до проведення окотів у вівчарстві
35. Гігієна вирощування ягнят

36. Гігієнічні вимоги до відгодівлі овець
37. Гігієна стриження овець
38. Гігієна купання овець
39. Гігієна доїння овець
40. Гігієнічна оцінка систем утримання коней
41. Гігієнічні вимоги до приміщень для коней та їх обладнання
42. Гігієна жеребців-плідників
43. Гігієна жеребних кобил
44. Гігієна утримання робочих коней
45. Гігієнічні вимоги до утримання дійних кобил
46. Гігієнічні вимоги догляду за кіньми, збрусю
47. Гігієна годівлі та напування коней
48. Параметри мікроклімату для коней
49. Гігієнічна оцінка систем утримання сільськогосподарської птиці
50. Санітарно-гігієнічні вимоги до інкубаційних яєць та режиму інкубації
51. Передінкубаційна обробка яєць
52. Санітарно-гігієнічні вимоги до пташників
53. Параметри мікроклімату та вимоги до вентиляції пташників
54. Освітлення пташників
55. Санітарно-гігієнічний контроль якості кормів для сільськогосподарської птиці
56. Санація птахівничих приміщень
57. Гігієнічна оцінка систем утримання кролів
58. Гігієнічні вимоги до годівлі кролів
59. Гігієна парування, окролу в кролівництві
60. Гігієна вирощування молодняка в кролівництві
61. Гігієнічні вимоги до кролеферми і потоково-цехової технології виробництва кролятини
62. Гігієна хутрових звірів
63. Гігієнічні вимоги до ділянки для розміщення пасіки
64. Гігієнічні вимоги до вуликів
65. Гігієнічна оцінка систем утримання бджіл
66. Оптимальні умови утримання бджіл протягом року
67. Гігієна догляду за бджолами
68. Профілактика хвороб і отруєнь бджіл
69. Гігієна службових і мисливських собак
70. Вплив на рибу факторів навколишнього середовища
71. Характеристика рибних ставів та їх системи водопостачання
72. Гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи у розпліднику і віварії
73. Гігієнічні вимоги до утримання лабораторних тварин
74. Зоогігієнічні вимоги до пасовищ
75. Санітарно-гігієнічні вимоги підготовки тварин до табірного утримання
76. Зоогігієнічні вимоги до обладнання таборів
77. Гігієнічна оцінка літньотабірного утримання свиней
78. Гігієнічні вимоги до літньопасовищного утримання великої рогатої худоби

79. Зоогігієнічні вимоги до пасовищ для великої рогатої худоби
80. Санітарно-гігієнічні вимоги до пасовищ для свиней
81. Санітарно-гігієнічні заходи у період табірної утримання великої рогатої худоби і свиней
82. Загальні вимоги до підготовки тварин для транспортування
83. Гігієна транспортування тварин залізницею
84. Гігієна перевезення тварин автотранспортом
85. Гігієна перевезення тварин водним транспортом
86. Гігієнічні умови перевезення тварин повітряним транспортом та гігієна перегону тварин
87. Екологічне забруднення середовища і його вплив на організм сільськогосподарських тварин
88. Особливості надходження радіонуклідів в організм сільськогосподарських тварин та тваринницьку продукцію
89. Особливості міграції радіонуклідів і забруднення ними сільськогосподарських культур та кормів
90. Особливості ведення тваринництва на території радіаційного забруднення

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни IV семестру

Контроль знань дисципліни для здобувачів вищої освіти здійснюється виконанням контрольних робіт, тестів на лабораторно-практичних заняттях, підготовці презентації, реферату, участю у науковій роботі кафедри. Здобувачі вищої школи, які пропустили лекції, лабораторно-практичні заняття відпрацьовують їх згідно графіка. За всі контрольні заходи з дисципліни протягом семестру здобувачі вищої освіти можуть отримати від 60 до 100 балів. Здобувачі вищої освіти, які отримали за всі контрольні заходи 60 і більше балів одержують залік.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
1	Контрольна робота	4	50 / 30
2	Тестування	1	12,5 / 7,5
3	Підготовка презентації	1	12,5 / 7,5
4	Підготовка реферату	1	12,5 / 7,5
5	Наукова робота	1	12,5 / 7,5
Усього (балів)		x	100 / 60

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання заліку в усній формі.

Критерії оцінки відповідей на питання, що виносяться на залік, наступні:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти дав правильні і вичерпні відповіді на поставлені теоретичні питання;
- «не зараховано» – здобувач вищої освіти дав неправильні відповіді, в яких він продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. 1. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни V семестру

Підсумковий контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Контроль знань дисципліни для здобувачів вищої освіти здійснюється виконанням контрольних робіт, тестів на лабораторних заняттях, виконання презентацій, рефератів, участь у науковій роботі.

Рейтингова оцінка знань забезпечує: мотивацію здобувачів вищої освіти до систематичної роботи впродовж семестру; підвищення ролі самостійної роботи та ролі індивідуального навчання; розширення можливостей для розкриття здібностей здобувачів вищої освіти, розвитку їх творчого мислення.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
1	Контрольна робота	4	30 / 18
2	Тестування	1	7,5 / 4,5
3	Підготовка презентації	1	7,5 / 4,5
4	Підготовка реферату	1	7,5 / 4,5
5	Наукова робота	1	7,5 / 4,5
Усього (балів)		x	60/36

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання екзамену. Здобувачі вищої освіти, які набрали 36-60 балів здають екзамен в екзаменаційну сесію згідно учбового плану, здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів до сесії не допускаються (до складання екзамену такі можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – екзамен

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	5 (відмінно)
82 - 89	B	4 (добре)
75 - 81	C	4(добре)
64 - 74	D	3 (задовільно)
60 - 63	E	3 (задовільно)
35 - 59	FX*	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)*
0 - 34	F*	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)*

*Оцінки FX та F у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачас навчальна дисципліна

Лабораторія гігієни і санітарії, паразитології та інвазійних хвороб № 109 (53,4 м²).

Навчальний корпус № 1, вул. Карпенка (нова адреса – вулиця Генерала Олексі Алмазова), 73.

Рік введення в експлуатацію – 1992, рік останнього ремонту – 2001.

Спеціальне технічне обладнання:

Мультимедійне обладнання:

- екран проєкційний напольний Rediea POP (Рік введення в експлуатацію – 2011, рік останнього ремонту –) – 1 шт.
- проєктор Acer X 1110 (Рік введення в експлуатацію – 2011, рік останнього ремонту –) – 1 шт.
- ноутбук Lenovo IdeaPad G555-3G-1 (59-034054) (Рік введення в експлуатацію – 2021, рік останнього ремонту –) – 1 шт.

- акустичні колонки Havit HY-SK108 USB (Рік введення в експлуатацію – 2021, рік останнього ремонту –) – 1 шт.

Прикладне програмне забезпечення:

Корпоративне ліцензування «Volume Licensing», Parent program: OPEN 93947897ZZE1608, Software Assurance (SA) №63986644, 63986649, 63986652:

MS Excel; MS Word; Google Chrome; Mozilla Firefox

Доступ до мережі Internet.

Онлайн-сервіс відеозв'язку (на власних серверах) на базі Jitsi Meet.

Інформаційне забезпечення:

Інструкції з техніки безпеки та безпеки життєдіяльності.

Довідникова та нормативна література.

Навчальні фільми.

Презентації у режимі PowerPoint.

Устаткування:

Барометр-анероїдний – 1 шт.

Бик комбінований – 1 шт.

Кювета емальована – 1 шт.

Вимірювач освітленості Benetech люксметр (GM 1010) (Рік введення в експлуатацію – 2025, рік останнього ремонту –) – 1 шт.

Метеостанція Beurer HM 16 (Рік введення в експлуатацію – 2025, рік останнього ремонту –) – 1 шт.

Анемометр Benetech цифровий 0,1-30 м/с, 10-45C (GM816) (Рік введення в експлуатацію – 2025, рік останнього ремонту –) – 1 шт.

Ємкість для випоювання телят – 1 шт.

Сито ґрунтове – 1 шт.

Шафа – 3 шт.

Тумби – 3 шт.

Столи – 10 шт.

Стільці – 20 шт.

Стіл для викладача – 1 шт.

Стілець для викладача – 1 шт.

Дошка для крейди темно-зеленого кольору – 1 шт.

10. Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів

10.1. Базова література

1. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія : навч. посіб. / А. О. Бондар та ін. ; за ред. А. О. Бондар. Миколаїв : МНАУ, 2018. 178 с.
2. Ґрунтові інфекції тварин : навчальний посібник / А. В. Іовенко, О. В. Найдіч, С. П. Кот, А. О. Бондар, І. Х. Лумедзе, Т. С. Лумедзе, О. В. Жемердей. Миколаїв: МНАУ, 2024. 147 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20087>
3. Добробут свиней (якість і безпека продукції) : навч. посіб. / уклад. В. П. Лясота та ін. Біла Церква, 2018. 40 с.

4. Захаренко М. О. Системи утримання тварин : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2018. 424 с.
5. Костенко В. І. Технологія виробництва молока і яловичини : підручник. Київ : Ліра-К, 2018. 672 с.
6. Пасовишне утримання овець : навчальний посібник / Р. Л. Сусол, Л. П. Бондар, А. В. Іовенко. Одеси : Астропринт, 2023. 123 с.

10.2. Допоміжна література

1. Вирощування поросят-сисунів в умовах навчально-практичного центру Миколаївського національного аграрного університету : науково-практичні рекомендації / уклад. А. О. Бондар. Миколаїв : МНАУ, 2024. 20 с.
URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17435>
2. Гаврилюк О. І. Санітарно-гігієнічні вимоги і їх реалізація при будівництві та експлуатації тваринницьких ферм. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво»*. 2018. Вип. 2 (34). С. 148-150.
3. Гігієна тварин : курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. А. О. Бондар. Миколаїв : МНАУ, 2025. 72 с.
URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20788>
4. Гігієна тварин : метод. реком. для виконання лаборат. занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спец. 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. А. О. Бондар. Миколаїв : МНАУ, 2025. 58 с.
URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20789>

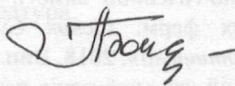
10.3. Законодавчо-нормативні акти

1. Приміщення тваринницькі. Методи визначання ефективності дезінфекції : ДСТУ 8020:2015. Чинний від 01.01.2017. Київ : УкрНДНЦ, 2018. 13 с. (Національний стандарт).
2. Про безпечність та гігієну кормів : Закон України № 2264-VIII від 21.12.2017 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2264-19#Text>.
3. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин : Закон України № 2042-VIII від 18.05.2017 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text>.

ДОДАТОК
до робочої програми 2025-2026 н.р. навчальної дисципліни
ПІГІСНА ТВАРИН
Перелік внесених змін на 2025-2026 н.р.

№	Зміст змін	Підстава	Примітки
1	Оновлено перелік рекомендованих літературних джерел	осучаснення літературного матеріалу	

Розробник програми:
канд. с.-г. наук, доцентка

Алла БОНДАР